

05 listopada 2021

## Czy wiesz, że ...lipoproteina (a) jest czynnikiem ryzyka chorób sercowo-naczyniowych i miażdżycy

Budowa chemiczna lipoproteiny (a) jest zbliżona do złego cholesterolu (LDL) i ma silne właściwości aterogenne/miażdżycorodne. Podwyższone stężenie lipoproteiny (a) uwarunkowane jest genetyczne, ale sposób dziedziczenia nie został jeszcze określony. Poziom lipoproteiny (a) w surowicy krwi nie ulega dużym wahaniom w ciągu dnia. Należy jednak wspomnieć, że jest minimalnie niższy u mężczyzn i wzrasta u kobiet po okresie menopauzy. Badanie lipoproteiny (a) jest badaniem inwazyjnym, w trakcie którego krew pobierana jest do probówki. U osób pochodzenia afrykańskiego cząsteczki lipoproteiny (a) są większe. Wykazuje podobieństwo do plazminogenu, przez co blokuje jego receptory oraz hamuje procesy fibrynolizy, czyli rozpuszczania zakrzepów.

### Kiedy wykonujemy badanie lipoproteiny (a)?

Badanie lipoproteiny (a) wykorzystywane jest do określenia **czynników ryzyka choroby sercowo-naczyniowej: miażdżycy, zakrzepicy, udaru mózgu, zawału serca**. Zaleca się jego wykonanie szczególnie u osób ze zwiększonym ryzykiem tych chorób, obciążonych wywiadem rodzinnym. Oprócz oznaczenia Lp(a) wykonuje się również inne testy lipidowe. Oznaczenie wykonywane jest również u pacjentów, u których w rodzinie występowała przedwczesna niedokrwienna choroba serca. Badanie zalecane jest ponadto u pacjentów cierpiących na schorzenia serca lub naczyń, zwłaszcza w przypadku prawidłowego lub nieznacznie podwyższonego stężenia lipidów. Niekiedy badanie lipoproteiny (a) zaleca się u kobiet po okresie menopauzy, aby ustalić czy wzrost Lp(a) związany jest ze spadkiem estrogenów, czy może jest czynnikiem zwiększającym ryzyko wystąpienia niedokrwiennej choroby serca. Lipoproteina (a) nie jest oznaczana rutynowo. Jej stężenie wzrasta u osób palących papierosy.

### Lipoproteina (a) - badanie

**Materiał do badania lipoproteiny (a):** surowica.

**Przygotowanie do badania:** na czczo (co najmniej 8 godzin).

**Przebieg badania lipoproteiny:** jednorazowe pobranie krwi z żyły łokciowej; skóra w miejscu pobrania powinna być odkażona. Pobranie krwi trwa od kilku do kilkunastu sekund.

**Czas oczekiwania na wynik:** 1 dzień.



### Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niezależnych w Krakowie

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków  
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej  
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501  
[www.mco.krakow.pl](http://www.mco.krakow.pl) [mco@mco.krakow.pl](mailto:mco@mco.krakow.pl)



Rzeczpospolita  
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska  
Europejski Fundusz Społeczny



Projekt pn. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w ramach 9. Osi priorytetowej Region spójny społecznie, Działania 9.2 usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.2 usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa -zit

**Norma:** poniżej 150 mg/l.

Poziom lipoproteiny (a) w organizmie jest uwarunkowany genetycznie dlatego nie ulega zbyt dużym wahaniom przez całe życie. Nie odpowiada również na leczenie i zmianę trybu życia.

### **Badania lipoproteiny (a) nie należy wykonywać w poniższych przypadkach:**

1. po udarze,
2. podczas gorączki,
3. w trakcie infekcji,
4. w ciągu czterech tygodni po przebytych zawale serca,
5. po operacji,
6. po spożyciu alkoholu,
7. u osób, które gwałtownie utraciły znaczną masę ciała.

### **Lipoproteina (a) - interpretacja wyników**

Dla lipoproteiny (a) nie ustalono standardowego zakresu referencyjnego, ponieważ uzależnione są one od kilku czynników: badanej populacji, płci, wieku oraz metody oznaczania. Zatem wartości liczbowe mogą różnić się od siebie w zależności od laboratorium, w którym wykonane zostało badanie. W każdym wypadku zaleca się przedyskutowanie wyników badań z lekarzem.

### **Wzrost stężenia lipoproteiny (a) spowodowany może być:**

1. hipercholesterolemią rodzinną,
2. niedoborem estrogenów,
3. niekontrolowaną cukrzycą,
4. niedoborem estrogenów,
5. niedoczynnością tarczycy,
6. zespołem nerczycowym,
7. przewlekłą niewydolnością nerek.

Niskie stężenie lipoproteiny (a) nie jest niebezpieczną sytuacją, a wiele osób ma niewykrywalne stężenie Lp(a) we krwi.

Źródło zdjęcia: <https://www.canva.com/photos/>



### **Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie**

ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków  
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej  
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501  
[www.mco.krakow.pl](http://www.mco.krakow.pl) [mco@mco.krakow.pl](mailto:mco@mco.krakow.pl)



Rzeczpospolita  
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska  
Europejski Fundusz Społeczny



*Projekt pn. Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie, dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w ramach 9. Osi priorytetowej Region spójny społecznie, Działania 9.2 usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.2 usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa -zit*